

Terhesség alatti anti-D megelőzés

Rh-érzékenység

Az emberek az alábbi négy vércsoport valamelyikébe tartoznak: A, B, AB és O – ezeket a vörös vérszettek szállítják. Az emberek vérének van egy másik fontos jellemzője is, az Rh-faktor, amely szintén a vörös vérszettek jellemzője. Az Rh-pozitív emberek vörös vérszetteinek felületén megtalálható az ún. D-antigén: őket ezért RhD-pozitívnak is szokás nevezni. Az Rh-negatív emberek vérszetteinek felületén nem található meg a D-antigén – ők ezért RhD-negatívok. A vércsoportok és az Rh-faktorok az egyik szülőtől örökölhetők.

Első terhesség

A terhesség alatt és a szülés során az RhD-faktor fontos szerephez juthat, ha egy RhD-negatív anya RhD-pozitív gyermeket vár. Ez csak úgy fordulhat elő, ha a gyermek apja RhD-pozitív – azonban nem az összes RhD-pozitív apa gyermeke lesz RhD-pozitív.

A terhesség alatt a méhlepény elzárja egymástól az anya és a gyermek vörös vérszetteit. Időnként előfordulhat azonban, hogy kis mennyiségű magzati vér átkerülhet az anya véráramlásába.

*Antitestek
termelődése RhD-
pozitív vér esetén*

Első terhesség

Ha egy RhD-pozitív magzattól akár egyetlen vérszert átkerül egy RhD-negatív anya véráramlásába, az anya szervezete reagál a magzat vérében lévő D antigénre, és megindul az antitestek termelődése. Ezt nevezzük „**Rh-érzékenységnek**”. Ez általában nem jelent problémát az első terhesség során, de komoly következményekkel járhat a későbbi terhességekre nézve. A gyermek vére leggyakrabban szülés közben kerülhet be az anya vérébe. De ez más alkalommal is előfordulhat, például vetélés vagy abortusz során, vagy ha a terhesség során rendkívüli esemény következik be, mint pl. magzatvíz-mintavétel, magzatboholy mintavétel (CVS), hüvelyi vérzés, vagy hasi sérülés esetén. Az olyan eseményt, melynek hatására az anya szervezete antitesteket termel a D-antigén ellen, „**potenciálisan érzékenyítő eseménynek**” nevezzük.

Későbbi terhességek

Ha a nő másodjára is RhD-pozitív magzattal lesz terhes, akkor az antitestek átkerülhetnek a magzat vérébe, és ott megtámadhatják a vörös vérszöveteket. Ennek az elnevezése az „**újszülött haemolytikus betegsége**”, vagyis „**HDN**”. A HDN lehet enyhe lefolyású, de akár sárgasághoz, agykárosodáshoz vagy akár a magzat elhalálához is vezethet.

Az antitestek áttörhetik a méhlepény védelmi vonalát, és ez a magzat vörös vérszövetjeinek lebomlásához vezethet

Későbbi terhesség

Az anti-D immunoglobulinnal történő Rh megelőzésnek köszönhetően a terhesség alatti és a szülést követő Rh-érzékenység manapság már a legtöbb esetben megelőzhető.

Rh megelőzés anti-D immunoglobulinnal

Az Rh vagy anti-D megelőzés során egy anti-D immunoglobulin elnevezésű gyógyszert kap az anya, annak megelőzésére, hogy az RhD-pozitív vérszövetek ellen antitestek termelődjenek, illetve a magzatban a HDN betegség kifejlődésének megelőzésére. Az anti-D immunoglobulin védőhatása csupán néhány hónapig tart, ezért a kezelést minden egyes terhesség során és után meg kell ismételni. Az anti-D immunoglobulint injekció formájában szokás beadni, izomba (intramuszkuláris injekció) vagy vénába (intravénás injekció).

Terhesség alatt

Általában az összes olyan várandós anya számára, aki RhD-negatív és akinek szervezetében nem termelődnek antitestek a D-antigén ellen, javasolt a megelőző kezelés anti-D immunoglobulinnal. Ennek formája rendszerint egy injekció a terhesség 28. és 30. hete között, vagy két injekció a terhesség 28. és 34. hete között. Ez a „**rutinszerű terhesség alatti megelőzés**”.

Szülés után

Szülés után a gyermekek vércsoport-vizsgálatot végeznek. Amennyiben a gyermek vére RhD-pozitív, az anya még egy anti-D immunoglobulin injekciót kap, általában a szülést követő három napon belül. Ez a „**szülés utáni megelőzés**”.

Szövődmények a terhesség alatt

További anti-D immunoglobulin injekciókra lehet szükség olyan potenciálisan érzékenyítő események után, mint pl.:

- **Vetélés veszélye vagy tényleges bekövetkezése**
- **Méhén kívüli terhesség**
- **Terhesség megszakítása**
- **Hüvelyi vérzés**
- **Szülészeti beavatkozás** mint pl. magzatboholy mintavétel (CVS), magzatvíz-mintavétel vagy külső fordítás
- **Hasi sérülés** pl. elesés vagy közúti baleset következtében

Fontos, hogy az anya haladéktalanul jelentse szülésznőjének vagy nőgyógyászának, ha pl. hüvelyi vérzése vagy hasi sérülése van.

Minden RhD-negatív terhes nőnek szüksége van ilyen megelőzésre?

Bizonyos körülmények között nem szükséges a kezelés:

- **Ha a szülés után sterilizáltatja magát;**
- **Ha megbízható kapcsolatban él a gyermek apjával és bizonyos abban, hogy az apa RhD-negatív;**
- **Ha biztos abban, hogy a mostani terhesség után nem kíván újabb gyermeket.**

Az ilyen esetekről a szülésznő, a nőgyógyász vagy a háziorvos tud felvilágosítást nyújtani.

Mi az anti-D immunoglobulin?

Az anti-D immunoglobulin a vér egyik alkotórészből, a vérplazmából nyert készítmény, melyhez az alapanyagot donoroktól gyűjtik be. Mint a vérből készített összes gyógyászati készítmény esetében, itt is előfordulhat, hogy egy ismert vírus átkerülhet a donortól az anti-D immunoglobulint befogadó személy vérébe. Az összes donor azonban szigorú szűrésen esik át, és az anti-D immunoglobulin előállításánál során különböző eljárásokkal eltávolítják és megsemmisítik a vírusokat – így a vírus átadásának esélye elenyésző.

Mi most a teendőm?

Ha Ön terhes és RhD-negatív, akkor szülésznője, nőgyógyásza vagy háziorvosa (vagyis aki az Ön terhesség alatti gondozásáért felelős) megbeszéli Önnel az Rh megelőzést és elmagyarázza az Ön előtt álló lehetőségeket – így Ön tájékozott döntést képes hozni a kezeléssel kapcsolatban.

Kétség esetén kérdezzen

A szülésznő, a nővér vagy a nőgyógyász szívesen adnak további felvilágosítást az Rh-faktorról, illetve annak jelentőségéről.

Szülésznő neve:

Értesítési cím:

Telefonszám:

Rutinszerű terhesség alatti megelőzés dátuma:

A páciens tájékoztató szolgáltatást nyújtja:

CSL Behring UK Ltd
Hayworth House
Market Place
Haywards Heath
West Sussex
RH16 1DB

v3 March 2007

